

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

247948

ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนของบุคคลบนพื้นที่สูง :
ศึกษากรณีการได้สัญชาติไทย

พินิจธำราญ ฤกษ์ดี

วิทยานิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา

นิติศาสตรมหาบัณฑิต

ปีการศึกษา 2548

247948

ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนของบุคคลบนพื้นที่สูง:
ศึกษากรณีการได้สัญชาติไทย

พันโทสำราญ สฤษดิ์

วิทยานิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา

นิติศาสตรมหาบัณฑิต

ปีการศึกษา 2546

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

ISBN 974-09-0778-4

PROBLEMS RELATED TO THE HUMAN RIGHT ISSUE OF THE HILL
TRIBE PEOPLE: A CASE STUDY ON THE ACQUISITION OF
THAI NATIONALITY

LT. COL. SUMRAN SARITH

A THESIS PRESENTED TO RAMKHAMHAENG UNIVERSITY
IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF LAWS

2003

COPYRIGHTED BY RAMKHAMHAENG UNIVERSITY

ISBN 974-09-0778-4

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนของบุคคลบนพื้นที่สูง:
ศึกษากรณีการได้สัญชาติไทย

ชื่อผู้เขียน พันโทสำราญ สฤยดี

คณะ นิติศาสตร์

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ประเสริฐ ตั่นศิริ

ประธานกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประเทือง ธนียผล

มหาวิทยาลัยรามคำแหงอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุรพล ราชภัณฑารักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ประเสริฐ ตั่นศิริ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประเทือง ธนียผล)

..... กรรมการ
(อาจารย์กุลพล พลวัน)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. พูนศักดิ์ ไวสำรวจ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมชาย กษิติประดิษฐ์)

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนของบุคคลบนพื้นที่สูง:
ศึกษากรณีการได้สัญชาติไทย

ชื่อผู้เขียน : พันโทสำราญ สฤณดี

ชื่อปริญญา : นิติศาสตรมหาบัณฑิต

ปีการศึกษา : 2546

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์:

1. รองศาสตราจารย์ประเสริฐ ตันศิริ ประธานกรรมการ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประเทือง ธนิยผล

247948

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ทำการศึกษาวิจัยเพื่อเสนอวิธีการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 มาตรา 7 ทวิ และมาตรา 11 รวมทั้งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากกฎหมายภายในของไทยดังกล่าว กำหนดให้บุคคลที่เกิดจากบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าวเข้าเมืองในลักษณะไม่ถาวรไม่ได้สัญชาติไทยตามหลักดินแดนตามพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 มาตรา 7(2) สภาพบังคับใช้ของกฎหมายฉบับนี้ ส่งผลกระทบต่อสถานะของบุคคลชั้นบุตร-หลานของบุคคลบนพื้นที่สูงรวมทั้งชนกลุ่มน้อยอื่น ๆ ทุกชาติพันธุ์ให้มีสถานะเป็นบุคคลไร้สัญชาติ (Nationalityless Person) ซึ่งการปราศจากสัญชาติจะทำให้การใช้สิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์เป็นไปอย่างลำบากยิ่ง เช่น ไม่สามารถทำนิติกรรมได้อย่างคนสัญชาติทั่วไป เพราะสิทธิในการมีสัญชาติเป็นสิทธิมนุษยชนประการหนึ่ง จากการศึกษาพบว่า กฎหมายสัญชาติของไทยในอดีตและปัจจุบันมีบทบัญญัติยอมรับหลักการได้สัญชาติโดยหลักดินแดน แต่มีข้อจำกัดโดยอำนาจอบายของรัฐเรื่องความมั่นคง อาทิเช่น ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 14 ธันวาคม 2515 ถึง 26 กุมภาพันธ์ 2535 เป็นกฎหมายที่ต้องการจะใช้บังคับต่อผู้อพยพลี้ภัยเข้ามาในประเทศไทยในระหว่างเกิดสถานการณ์สงครามอินโดจีน อันเนื่องมาจากลัทธิของ

คอมมิวนิสต์เนื่องจากผู้ใช้อำนาจรัฐในขณะนั้น เห็นว่า ผู้อพยพเข้ามาเป็นกลุ่มเป้าหมายที่เป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ จึงบัญญัติกฎหมายฉบับนี้อย่างเร่งรีบเพื่อถอนสัญชาติไทยและไม่ให้สัญชาติ ถ้าหากข้อเท็จจริงเข้าเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด ปัญหาที่เกิดขึ้นทำให้เกิดกระแสเรียกร้องและผลักดันให้มีการยกเลิกหรือแก้ไขโดยนักวิชาการ เห็นว่า เป็นกฎหมายที่ริดรอนสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิทธิของบุคคลที่เกิดในประเทศไทย ซึ่งเป็นบุตร-หลานของชนกลุ่มน้อย

จากการศึกษาพบว่า แม้ประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 337 จะถูกยกเลิกไปแล้ว แต่ฐานของความผิดในกฎหมายฉบับนี้ยังถูกนำมาบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 มาตรา 7 ทวิ ซึ่งมีลักษณะการบังคับใช้คล้ายคลึงกับประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 337 โดยไม่ให้สัญชาติไทยตามหลักดินแดนแก่บุตรที่เกิดในประเทศไทยของคนต่างด้าวที่เข้าเมืองมาในลักษณะไม่ถาวร โดยผลของมาตรา 7 ทวิ เห็นว่าเป็นผลกระทบต่อบุคคลดังกล่าวอย่างร้ายแรง เพราะสิทธิขั้นพื้นฐานถูกริดรอน นอกจากนั้นความร้ายแรงยังมีมากขึ้น เมื่อมาตรา 11 ของพระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดให้มาตรา 7 ทวิมีผลบังคับใช้ต่อบุคคลที่เกิดก่อนวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2535 ให้มีสถานะเป็นบุคคลไร้สัญชาติย้อนหลัง

ประเด็นปัญหาข้อกฎหมายดังกล่าว ผู้ศึกษาวิจัย เห็นว่า แม้รัฐไทยจะมีอำนาจเด็ดขาดในการจัดสรรเอกชนภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายภายในและนโยบายรักษาความมั่นคงของชาติ แต่สภาพบังคับของบทบัญญัติดังกล่าว ทำให้บุคคลชั้นบุตร-หลานของบุคคลบนพื้นที่สูงและกลุ่มชาติพันธุ์อื่นที่บิดาและมารดามีลักษณะการเข้าเมืองไม่ถาวรไม่สามารถเข้าถือสัญชาติไทยโดยหลักดินแดนได้ ในขณะที่เกิดหรือภายหลังการเกิด ถือได้ว่าเป็นการริดรอนสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ เนื่องจากบทบัญญัตินี้ดังกล่าวมีเนื้อหาสาระขัดแย้งกับมาตรา 30 แห่งรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ซึ่งบัญญัติให้บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกันการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องเชื้อชาติ และสถานะบุคคล จะกระทำมิได้ นอกจากนั้น ยังไม่สอดคล้องกับข้อบทที่ 26 แห่งกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. 1966 และมาตรา 24(3) แห่งอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กที่จะได้

รับสัญญาซึ่งประเทศไทยเป็นรัฐภาคีมีผลผูกพันตามพันธกรณี กับทั้งไม่สอดคล้องกับ
ปณิญาสากล่าวด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติข้อบทที่ 15 (1) แม้จะไม่มีสภาพ
บังคับเป็นกฎหมาย แต่ไทยก็เป็นรัฐภาคี ผู้ศึกษาวิจัยจึงขอเสนอแนะแนวทางการปรับปรุง
แก้ไขหรือยกเลิกบทบัญญัติดังกล่าวนั้น โดยคำนึงถึงความสมดุลระหว่างหลักสิทธิ
มนุษยชนกับความมั่นคงของชาติควบคู่กันไปพร้อมทั้งหลักแห่งมนุษยธรรมเป็นแนว
ทางในการพิจารณาแก้ไขปัญหาคือออกกฎหมายดังกล่าวนี้ด้วย

ABSTRACT

Thesis Title : Problems Related to the Human Right Issue of the Hill
Tribe People: A Case Study on the Acquisition of Thai
Nationality

Student's Name : Lt. Col. Sumarn Sarit

Degree Sought : Master of Laws

Academic Year : 2003

Advisory Committee :

1. Assoc. Prof. Prasert Tansiri Chairperson

2. Asst. Prof. Pratung Taniyapol

247948

This thesis aims at the study to propose the means to solve the problems arising from the application of the Nationality Act (Amendment No. 2) B.E. 2535, Section 7 bis and Section 11 as well as the related provisions the Immigration Act B.E. 2522, The Nationality Act (Amendment No. 2) Section 7 (2) B.E. 2535 provides that a person who was born of alien father and mother entering the Kingdom of Thailand on a temporary basis shall not acquire Thai nationality in spite of the jus soli theory.

The enforcement of such provision has effected the status of the descendents of the hill tribe people and other minority ethnic groups as being without citizenship renders the exercise of fundamental human rights very difficult. For example, he cannot perform any juristic act as those who

possesses nationalities. The right to a nationality is considered the fundamental human right of a human being. The study reveals that the Thai Nationality law, both past and present, has adopted the *jus soli* theory with the limitation based on the policy of national security as reflected in the Announcement of the Revolutionary Party No. 337, effective during the period December 14, 2515 to February 26, 2535, which was intended to apply to refugees entering Thailand during the Indochina crisis resulted from the uprising of the communism.

The Government at that time was fearful that the displaced persons in group was a threat to the nationality. The law was promulgated in a hurry in order to revoke the Thai Nationality of those and refuse the same to those who came under the stipulations of the law. There was a outcry by the academicians to repeal or amend the law as it deprived the fundamental rights the descendants of the minority groups born in Thailand.

The study reveals that although the Announcement of the Revolutionary Party No. 337 was repealed, its underlined concept was carried over to the Amendment No. 2 B.E. 2535 of the Nationality Act, Section 7 bis, where its enforcement is quite similar to that of the Announcement of the Revolutionary Party by not giving the Thai Nationality under *jus soli* to the descendants who were born in Thailand of alien parents entering the Kingdom for a temporary period. By reason of Section 7 bis, the fundamental rights of those people were seriously restrained. In addition, it becomes more serious when Section 11 of

the Act provides that Section 7 bis applies to any person born before February 26, 2535 rendering him a person without any citizenship retrospectively.

The author of this study is of the opinion that although Thailand has the absolute power in making the distribution of its private people under the provisions of the law and the policy of national security, but the enforcement of such provisions renders the descendants of the hill tribe people and other ethnic group whose parents entering the Kingdom on temporary period cannot acquire Thai nationality under the *jus soli* theory at the moment of his birth of thereafter. Such provision could be deemed to a contradiction to the Section 30 of the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2540 which provides that every person is equal under the law and shall be equally protected by the law. The unfair discrimination by reason of race and personal status is prohibited. Besides, such a provision goes against Article 26 of the International Covenant of Civil Rights and Political Rights 1966 and Article 24(3) of the Convention on the Rights of the Child which states that every child is entitled to have a citizenship. Thailand as a party to the Convention has to abide by such obligation. At the same time it also goes against Article 15(1) of the Universal Declaration of the Human Rights which has no binding authority as law; however, Thailand is a party to it. The author has recommended that the aforementioned provision of law should be revised or repealed by taken into consideration of the balance between the human rights and national security policy and humanitarian principle in resolving the before-mentioned legal problems.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ก็ด้วยความเมตตากรุณาของท่านศาสตราจารย์
รังสรรค์ แสงสุข อธิการบดีมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่ได้กรุณาให้โอกาสได้พบแสงสว่าง
ทางวิชาการรวมทั้งรองศาสตราจารย์ประเสริฐ ตัณศิริ คณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัย
รามคำแหง ซึ่งกรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาและเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
และผู้ช่วยศาสตราจารย์ประเทือง ธนิยผล ได้กรุณาให้คำแนะนำและแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อหา
บางประการที่ยังขาดอยู่ให้มีความสมบูรณ์ อีกทั้งรองศาสตราจารย์ ดร. กัลยา ตัณศิริ ที่ได้
ให้คำแนะนำแก้ไขข้อความ และเรียบเรียงถ้อยคำให้กระชับ ถูกต้อง ชัดเจนยิ่งขึ้น
นอกจากนี้ยังได้รับความเมตตากรุณาจากอาจารย์กุลพล พลวัน อธิบดีอัยการฝ่ายช่วย
เหลือทางกฎหมายสำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน
สำนักงานอัยการสูงสุด รองศาสตราจารย์ ดร. พูนศักดิ์ ไวสารวง และรองศาสตราจารย์
ดร. สมชาย กษิติประดิษฐ์ รับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งทุกท่านได้กรุณาให้
ข้อคิดเห็นอันเป็นสาระสำคัญทางวิชาการเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และให้แก้ไข
เนื้อหาสาระที่ยังไม่สมบูรณ์ในวิทยานิพนธ์ให้ถูกต้องชัดเจนยิ่งขึ้น

การเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ หากจะมีคุณค่าทางวิชาการอันจะเป็นประโยชน์ใน
การศึกษาวิชานิติศาสตร์อยู่บ้าง ผู้เขียนขอบอกให้เป็นเกียรติคุณแก่คณาจารย์แห่ง
มหาวิทยาลัยรามคำแหงทุกท่านซึ่งได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาการทางนิติศาสตร์แก่ผู้เขียน
มาโดยตลอด และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่บัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ และบัณฑิต
วิทยาลัยผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องทุกท่าน ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำและเอื้อเฟื้อแก้ไขปัญหาข้อ
ขัดข้องทางธุรการในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างดี

พันโทสำราญ สฤษดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(4)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(7)
กิตติกรรมประกาศ	(10)
สารบัญตาราง	(18)
สารบัญแผนภูมิภาพ	(19)
บทที่	
1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา	7
3. ขอบเขตของการศึกษา	8
4. สมมติฐานของการศึกษา	8
5. วิธีการดำเนินการศึกษา	9
6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
2 แนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการได้สัญชาติไทย ของบุคคลบนพื้นที่สูงภายใต้กฎหมายสัญชาติ อันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษยชน	11
1. แนวคิดและการพัฒนาการเรื่องสิทธิมนุษยชน	11
1.1 แนวคิดเกี่ยวกับกฎหมายและสิทธิธรรมชาติ	11
1.2 แนวคิดทางศาสนา	16
1.2.1 ศาสนาคริสต์	16
1.2.2 ศาสนาอิสลาม	17
1.2.3 พุทธศาสนา	18
1.3 แนวคิดในสังคมไทย	19

บทที่	หน้า
4.2 สถาบันคุ้มครองสิทธิมนุษยชนระดับชาติ.....	63
4.3 ผู้ตรวจการรัฐสภา (Ombudsman).....	64
4.4 สถาบันคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย.....	66
3 มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับสัญชาติ.....	71
1. บ่อเกิดของกฎหมายสัญชาติ.....	71
1.1 บ่อเกิดตามกฎหมายภายใน.....	71
1.2 บ่อเกิดตามกฎหมายระหว่างประเทศ.....	72
2. การกำหนดวิธีการให้สัญชาติโดยข้อเท็จจริง.....	72
2.1 การสืบสายโลหิตจากผู้มีสัญชาติของรัฐโดยการเกิด (Jus Sanguinis).....	73
2.2 การเกิดในดินแดนของรัฐ (Jus Soli).....	74
2.3 การมีภูมิลำเนาถาวรอยู่ในรัฐของผู้ให้สัญชาติ.....	75
3. กฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยสัญชาติ.....	75
3.1 อนุสัญญาแห่งกรุงเฮกว่าด้วยการขัดกันแห่ง กฎหมายสัญชาติ ค.ศ. 1930.....	75
3.2 อนุสัญญาแห่งสหประชาชาติ ว่าด้วยการลดความไร้สัญชาติ (United Nation Convention on the Reduction of Statelessness 4 December 1954).....	76
3.3 ข้อตกลงระหว่างประเทศในการกำหนดสถานะของบุคคล ไร้สัญชาติ (Convention Relating to the Status of Stateless Person, New York 1954).....	78
4. หลักเกณฑ์ในการบัญญัติกฎหมายสัญชาติ ของบุคคลธรรมดา.....	79
5. หลักกฎหมายว่าด้วยสัญชาติของไทย.....	83
5.1 ประวัติกฎหมายสัญชาติของไทย.....	84
5.1.1 สมัยกรุงศรีอยุธยา.....	85

5.1.2 สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น	86
5.1.3 สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนปลาย.....	86
6. หลักเกณฑ์การได้สัญชาติไทยของบุคคลธรรมดา.....	96
6.1 การได้สัญชาติไทยโดยการเกิด	96
6.2 การได้สัญชาติไทยภายหลังการเกิด	96
7. ชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย	99
8. ประวัติความเป็นมาของบุคคลบนพื้นที่สูง.....	107
8.1 บุคคลบนพื้นที่สูง เผ่าที่สำคัญในประเทศไทย	108
8.2 กระบวนการพิจารณาให้สัญชาติไทยแก่บุคคล บนพื้นที่สูงในห้วงเวลาดังแต่ พ.ศ. 2500-2539	115
9. ความเป็นมาของคณวนอพยพและนโยบายของรัฐ ในการพิจารณาให้สัญชาติไทย.....	127
9.1 ประเภทของคณวนอพยพ.....	127
9.2 คณวนอพยพกับนโยบายความมั่นคงของชาติ	128
9.3 ขั้นตอนการยื่นคำร้องขอมีสัญชาติไทยของบุตร-หลาน คณวนอพยพที่เกิดในประเทศไทย	131
9.4 กฎหมายสัญชาติของเวียดนามให้คนเกิด นอกอาณาเขตได้สัญชาติ.....	132
4 ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนของบุคคลพื้นที่สูง และคณวนอพยพในการได้สิทธิถือสัญชาติไทย.....	134
1. ปัญหาในทางปฏิบัติของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการกำหนดสถานะของ บุคคลบนพื้นที่สูงก่อนพิจารณาให้สัญชาติไทย	134
1.1 หลักกฎหมายที่ใช้เป็นหลักฐานรับรองสถานะ ของบุคคลบนพื้นที่สูง	135
1.2 การจำแนกบุคคลพื้นที่สูงตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ	136

1.3 การจำแนกบุคคลบนพื้นที่สูงตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง.....	136
1.4 วิธีการจัดทำเอกสารพิสูจน์ตนของบุคคลบนพื้นที่สูงที่เกิด ในประเทศไทยก่อนการพิจารณาให้สัญชาติไทย (Identification paper).....	140
1.5 การแบ่งประเภทของบุคคลบนพื้นที่สูงภายใต้กฎหมาย ว่าด้วยสัญชาติและกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง	145
1.6 ภูมิฐานะของบุคคลบนพื้นที่สูงใช้กำหนดสถานะบุคคลตาม เงื่อนไขของพระราชบัญญัติว่าด้วยคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522	148
2. ปัญหาเกี่ยวกับนโยบายการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ ก่อนพิจารณาให้สัญชาติแก่บุตรหลานที่เกิด ในประเทศไทยของบุคคลบนพื้นที่สูง	153
2.1 ความหมายของความมั่นคงแห่งชาติ.....	153
2.2 ยุทธศาสตร์การสร้างความมั่นคงถาวรของ ชุมชนบนพื้นที่สูง.....	155
2.3 การพิจารณาให้สัญชาติแก่บุคคลบนพื้นที่สูง เพื่อรักษาความสมดุลระหว่างความมั่นคง แห่งชาติกับสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน	156
3. ปัญหากฎหมายในกระบวนการพิสูจน์สัญชาติของบุคคลพื้นที่สูง.....	162
4. ปัญหาการตีความเกี่ยวกับการใช้ข้อความหรือถ้อยคำใน กฎหมายว่าด้วยสัญชาติกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง และระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ พ.ศ. 2543	166
5. ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการได้สัญชาติไทยของบุตร ที่เกิดในประเทศไทยของบุคคลบนพื้นที่สูงภายใต้ บทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ ฉบับเก่าและฉบับปัจจุบัน	178

5.1 ปัญหาการได้สัญชาติไทยตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337	178
5.2 ปัญหาการได้สัญชาติอย่างมีเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติ สัญชาติ พ.ศ. 2508 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 มาตรา 7, มาตรา 7 ทวิ และมาตรา 11... ..	181
5.3 ปัญหาเกี่ยวกับการได้สัญชาติไทย และการพิสูจน์สถานะ บุคคลของบุตรที่เกิดในประเทศไทยของบุคคลบนพื้นที่สูง ที่เกิดระหว่าง 10 เมษายน 2456 ถึง 13 ธันวาคม 2515 ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการพิจารณา ลงรายการสถานะบุคคลในทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2543 ข้อ 11	189
5.4 ปัญหาในการอนุมัติคำร้องให้บุคคลบนพื้นที่สูงลงรายการ สัญชาติและการใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่ง ตามระเบียบ สำนักทะเบียนกลางฯ พ.ศ.2543 ข้อ 21 ข้อ 24 ข้อ 32 และข้อ 34	195
6. ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการให้สัญชาติของคนญวนอพยพ ภายใต้เงื่อนไขกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ พ.ศ. 2508 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 มาตรา 7 มาตรา 7 ทวิและมาตรา 11	204
7. ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการได้สัญชาติของเด็กภายใต้ เงื่อนไขกฎหมายว่าด้วยสัญชาติของไทยและ กฎหมายระหว่างประเทศที่ไทยเป็นรัฐภาคี.....	207
7.1 อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1989	207
7.2 กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิ ทางการเมือง ค.ศ. 1966	208

บทที่	หน้า
8. ปัญหาการไม่ได้รับสิทธิหรือการขอรับบริการจากรัฐในด้านต่าง ๆ อันเนื่องมาจากการที่ยังไม่ได้สัญชาติไทยของบุคคลบนพื้นที่สูง	211
8.1 นโยบายด้านความมั่นคงเป็นอุปสรรคต่อการร้องขอ ใช้สิทธิก่อตั้งครอบครัวของบุคคลไร้สัญชาติ	212
8.2 ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการยอมรับสิทธิในการถือครอง ที่ดินของเอกชนคนต่างด้าวในประเทศไทย	212
8.3 ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการทำงานหรือการประกอบอาชีพ ของบุคคลบนพื้นที่สูง	217
8.4 ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับสิทธิในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และชั้นอุดมศึกษาของบุคคลบนพื้นที่สูง	222
5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	225
1. บทสรุป	225
2. ข้อเสนอแนะ	231
ภาคผนวก	
ก พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ.2508 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535	248
ข ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337	253
ค ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการลงรายการสถานะบุคคล ในทะเบียนราษฎรให้แก่บุคคลบนพื้นที่สูง พ.ศ. 2543	256
ง คำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ 10/2525 เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการ แก้ไขปัญหความมั่นคงแห่งชาติเกี่ยวกับ ปัญหาชาวเขาและการปลูกฝิ่น	272
จ เอกสารการประชุมคณะกรรมการบริหาร ครั้งที่ 46 ปี ค.ศ. 1995	276
บรรณานุกรม	281
ประวัติผู้เขียน	289

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 กฎหมายสัญชาติไทยของบุคคลธรรมดาที่เคยมีผลและ ยังมีผลบังคับใช้ในอดีตถึงปัจจุบัน	93
2 เจื่อนใจในการให้สถานะแก่บุคคลบนพื้นที่สูง ก่อนพิจารณาให้สัญชาติ	151

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1 การสืบเชื้อสายเผ่าพันธุ์ของบุคคลบนพื้นที่สูงใน ภาคเหนือของประเทศไทย	114
2 การตั้งถิ่นฐานของบุคคลบนพื้นที่สูงกับความสูง ของระดับน้ำทะเล	115